

ВИТОКИ ТА ПОХОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З НАЙДАВНІШИХ ЧАСІВ

Гомон А. М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

На терені України лікувальна справа існувала дуже давно. Особливий слід в Україні залишили наші далекі предки – люди Трипільської культури, які вирізнялися високим знанням лікувальної справи. У них вперше виникло письмо у вигляді клинопису. Їхня клинописна абетка увійшла в основу семітської, грецької та латинської абеток, а вихідці з українських земель – фінікійці – привнесли її в арабську абетку.

Наприкінці 5 тис. до н.е. знаменитий лікар Царака написав клинописом перший трактат з медицини «Яюр-Веді» («Наука відродження, або знання про людське відродження»). Тут вперше написано про пологи, збереження та раціональне відновлення людського роду.

Вихідці з України були добрими знавцями лікувальної справи, дуже часто їх запрошували до інших країн. Так, Токсаріс (7–6 ст. до н.е.), якого неправильно називають скіфом, навчав греків лікувальній справі. Греки прозвали його Геросом, потомком бога Асклепія, покровителем асклепіядів (лікарів). Його занесено до грецького пантеону.

Останні дослідження львівського вченого Василя Кобилюха показують, що мова трипільців – «санскрит» – є основою сучасної української мови. «Медицина» на санскриті це – «медга + іц + іна» – вміння користуватися великою мудрістю.

Первісними медичними термінами можна вважати: ящур (той, що жертвує їжею), сап, бешиха, кір, ядуха, роди, матка, вагіта, шва, шво, вата, йода, шіті, вії, ніс, митра, галава, лоба, чола, шока, лікі, санітар, асистент тощо. Лікувальна справа у людей Трипільської культури базувалася на багатовіковій практиці осіб, які передавали свій досвід з роду в рід. Досвідченого лікаря називали Ескулапа (той голова роду, що очолює пошук, вибір). Такий лікар мав право мати свою школу і помічників. Засновник грецької наукової медицини вибрав собі саме це прізвище – Ескулап (1321 – 1243 рр. до н.е.).